

Γεωγραφίες

Αρ. 40 (2022)

Γεωγραφίες, Τεύχος 40, 2022

Αντέξαμε 22 χρόνια και 40 τεύχη... και συνεχίζουμε! Σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής

Η Συντακτική Επιτροπή

Αντέξαμε 22 χρόνια και 40 τεύχη... και συνεχίζουμε! Σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής

We have endured 22 years and 40 issues...and we continue!
A note from the editorial committee

Στο 20στο τεύχος το 2012, είχαμε χρησιμοποιήσει ένα παρόμοιο τίτλο και σήμερα τον επικαλούμαστε γιορτάζοντας τα 40 τεύχη και τα 22 χρόνια κυκλοφορίας και, το κυριότερο, αναγγέλλοντας ότι θα συνεχίσουμε. Το “αντέξαμε” είναι κυριολεκτικό, με δεδομένη τη μεγάλη προσπάθεια και τις πολλές ώρες εθελοντικής εργασίας που απαιτούνται για να κυκλοφορήσει ένα τεύχος. Με εξαίρεση τη σύντομη περίοδο κατά την οποία το περιοδικό είχε γραμματέα την κα Ζωή Φουλίδη και αργότερα την κα Θάλεια Αλεβιζάκη στο Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, όλα τα υπόλοιπα χρόνια το περιοδικό βασίζεται στην εργασία των μελών της ΣΕ, κάτι σαν το στρατό, το ναυτικό και την αεροπορία στο παραμύθι «Χωρίς Όνομα». Ευχαριστούμε τις δυο κυρίες όπως και το Τμήμα Γεωγραφίας για την τότε φιλοξενία του περιοδικού. Με την ευκαιρία θέλουμε να ευχαριστήσουμε επίσης τους/τις δεκάδες κριτές που έχουν συμβάλει στη διατήρηση της ποιότητας του περιοδικού καθώς και τα μέλη της παλιάς Συντακτικής Επιτροπής και τους ειδικούς συμβούλους που στηρίζουν την έκδοση με ιδέες και εθελοντική εργασία.

Δεν είναι λοιπόν μικρή επιτυχία τα 22 χρόνια και τα 40 τεύχη, δεδομένης της κρίσης στον έντυπο επιστημονικό τύπο (είμαστε το μοναδικό ελληνικό περιοδικό επιστημών του χώρου που εκδίδεται και έντυπα) και της μικρής ελληνόφωνης κοινότητας των γεωγράφων. Τα έντυπα επιστημονικά περιοδικά εκλείπουν σιγά-σιγά ή υποστηρίζονται από μονοπωλιακούς εκδοτικούς οίκους και πλούσιες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Τίποτα από τα παραπάνω δεν ισχύουν στη σημερινή Ελλάδα και έτσι δεν είναι λίγο που εξακολουθούμε να υπάρχουμε και σε έντυπη μορφή, κάτι που θα επιδιώξουμε και στο μέλλον σε πείσμα των σειρήνων για αποκλειστικά ηλεκτρονική έκδοση.

Οι *ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ* γεννήθηκαν μαζί με τον 21 αιώνα και αναπτύχθηκαν παράλληλα με τα δραματικά γεγονότα και τις επάλληλες κρίσεις που σημάδεψαν την αρχή της νέας χιλιετίας. Γιορτάζουμε λοιπόν ένα ευχάριστο γεγονός και μαζί με το ανα χείρας επετειακό τεύχος 40 διοργανώνουμε συνέδριο 24-26 Νοεμβρίου 2022 στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο με τίτλο: **22 Χρόνια Γεωγραφίες. Κρίσεις-Αντιστάσεις-Προοπτικές**. Το συνέδριο έχει προσελκύσει πολλές συμμετοχές, ελπίζουμε να έχει επιτυχία αντίστοιχη του ενδιαφέροντος που έχει προκαλέσει και προσβλέπουμε στη δημοσίευση αφιερωμάτων ή μεμονωμένων εργασιών από αυτές που θα παρουσιαστούν.

Αντέξαμε λοιπόν 22 χρόνια και 40 τεύχη και συνεχίζουμε. Ως μικρή αναδρομή στην ιστορία του περιοδικού, ας θυμηθούμε αυτά που γράφαμε στο Σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής στο πρώτο τεύχος, άνοιξη 2001:

«Οι *Γεωγραφίες* είναι προϊόν μιας συνεργασίας φίλων που έχει αρχίσει με διάφορες μορφές από το 1981. Αντίθετα προς τους νόμους της αγοράς, δεν έρχεται να καλύψει μια υφιστάμενη ζήτηση, αλλά να συμβάλει στη δημιουργία μιας κριτικής επιστημονικής συζήτησης για τα θέματα χώρου στην Ελλάδα και διεθνώς[...] Γιατί όμως *Γεωγραφίες*; Ο προβληματισμός για το χώρο και τον τόπο είναι ήδη κατακερματισμένος και ενίοτε υπερ-ειδικευμένος ανάμεσα σε πολεοδόμους, χωροτάκτες, γεωλόγους, τοπογράφους, ιστορικούς, αρχιτέκτονες, περιβαλλοντολόγους, χαρτογράφους κ.α. Έχει χαθεί η ενότητα του χώρου, ενώ σπάνια αναζητείται η σχέση της υλικής, φυσικής βάσης με τις κοινωνικές και πολιτισμικές διαδικασίες. Η γεωγραφία, ως επιστήμη του χώρου, έχει τα εργαλεία και τις μεθόδους να συνθέσει τις επιμέρους προβληματικές αν βασιστεί σε έναν πλουραλισμό, αν δεν είναι Η Γεωγραφία αλλά *Γεωγραφίες*. Αν δηλαδή επιτρέψει τις πολλαπλές κριτικές προσεγγίσεις, χωρίς ντεντερμινισμούς και τις τεχνοκρατικές απλουστεύσεις του παρελθόντος. Αυτή την προσέγγιση προτίθεται να προωθήσει το περιοδικό και προσκαλεί όσες και όσους ενδιαφέρονται να συνεργαστούν μαζί του σε αναζήτηση μιας (όχι μάταιης, πιστεύουμε) νέας συλλογικότητας».

Αυτά γράφαμε τότε. Επιδιώκαμε παράλληλα να στηρίζουμε την υπόθεση της γεωγραφίας στην Ελλάδα και τη λειτουργία των δυο νέων πανεπιστημιακών τμημάτων, δημιουργώντας ένα χώρο διαλόγου. Δεν μπορούμε να εκτιμήσουμε αν και πώς βοήθησε το περιοδικό τα δυο τμήματα και αν συνέβαλε ώστε η γεωγραφία να βρει τη θέση της στην ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα. Αν πετύχαμε στις επιδιώξεις μας το αποτιμούν κάθε τόσο οι συνάδελφοι στα δυο τμήματα και οι αναγνώστες/συνεργάτες και οι αναγνώστριες/συνεργάτιδες του περιοδικού.

Όπως γράφαμε και στο εορταστικό 20στο τεύχος, τα πρώτα 16 εκδόθηκαν με τη συνεργασία των εκδόσεων Εξάντας και της Μάγδας Κοτζιά, την οποία χάσαμε το 2013. Από το τεύχος 17 συνεχίζουμε με τις εκδόσεις νήσος και την κυρία Πόλα Καπόλα. Ευχαριστούμε και τους δυο εκδοτικούς οίκους για τη στήριξη της προσπάθειάς μας σε ένα περιορισμένο αλλά και συγχρόνως υποστηρικτικό αναγνωστικό κοινό που μας επιτρέπει να κυκλοφορούμε. Ωστόσο, με τη βοήθεια και την εθελοντική εργασία του Γιώργου Βελεγράκη, τα περιεχόμενα των τευχών 15–27 και το 35, ήταν διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή δυο μήνες μετά την κυκλοφορία της έντυπης μορφής στη διεύθυνση: www.geographies.gr.

Σήμερα είμαστε στην ιδιαίτερα ευχάριστη θέση να αναγγείλουμε την έναρξη συνεργασίας του περιοδικού με το **Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)** στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του οποίου θα είναι σύντομα διαθέσιμα τα περιεχόμενα των παλιών τευχών. Οι *ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ* περνούν λοιπόν στη διαδικτυακή εποχή, η οποία θα επιτρέψει τη μεγαλύτερη αναγνωσιμότητα του περιοδικού, διατηρώντας παράλληλα την έντυπη μορφή.

Το 40στό τεύχος δίνει την ευκαιρία για έναν μικρό απολογισμό και σκέψεις για το πώς συνεχίζουμε. Σε όλα τα τεύχη μέχρι σήμερα έχει διατηρηθεί η οργάνωση σε έξι θεματικές ενότητες: Γεω-επικαιρότητες, με δυο ή τρία σχόλια σε θέματα συγκυρίας σχετικά με τη γεωγραφία, στα Επιστημονικά Άρθρα, όπου δημοσιεύονται εκτενείς εργασίες σε διαφορετικές θεματικές περιοχές μετά από κρίση δυο ή περισσότερων κριτών, στις Επιστημονικές Συναντήσεις και Αντιπαραθέσεις, στις οποίες δημοσιεύονται σύντομες περιγραφές συνεδρίων και σεμιναρίων και

άλλων επιστημονικών δράσεων, στις Παρουσιάσεις Ερευνών και Διατριβών, στο Βήμα των Φοιτητών, όπου δημοσιεύονται εργασίες κυρίως πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών, και στις Βιβλιοκριτικές. Πιστεύουμε ότι οι ενότητες αυτές είναι και στο μέλλον χρήσιμες γιατί δίνουν μια ευελιξία στη διάταξη της ύλης και σκοπεύουμε να τις διατηρήσουμε. Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται αναλυτικά η κατανομή των δημοσιευμάτων ανά περιοχή για τα τεύχη 31-39. Στα τεύχη 20 και 30 υπάρχουν οι αντίστοιχοι πίνακες για τα τεύχη 1-20, και 21-30.

Περιεχόμενα τεύχη 31-39						
Τεύχη	Επιστημονικά Άρθρα	Επιστημονικές συναντήσεις	Έρευνες Διατριβές	Βήμα Φοιτητών	Βιβλιοκριτικές	Αριθμός Συγγραφέων
31	4	2	2	2	1	13
32	7	-	5	2	2	21
33	9	2	1	1	2	27
34	10	2	1	1	3	19
35 (ύλο)	8	1	3	2	2	35
36	10	-	1	2	1	23
37	4	2	2	2	2	22
38	8	-	3	-	1	26
39	4	1	1	2	2	16
Σύνολο	55	10	19	14	16	202

Σ' αυτά τα 22 χρόνια πάνω από 500 επιστήμονες, το 56% γυναίκες, δημοσίευσαν την εργασία τους σε κάποια από τις θεματικές τους περιοδικού, ενώ ένα ποσοστό 8-10% των εργασιών που είχαν υποβληθεί στην κατηγορία των επιστημονικών άρθρων έχουν απορριφθεί. Στα κείμενα που ακολουθούν υπάρχουν συνθετικές αναλυτικές περιγραφές οι οποίες αποτελούν και ένα χρήσιμο θεματικό ευρετηριασμό των εργασιών που έχουν δημοσιευτεί. Υπάρχουν λοιπόν κείμενα για τα περιεχόμενα των Γεωεπικαιροτήτων, για τα Θεματικά Αφιέρωματα, για την κοινωνική γεωγραφία και τον σχεδιασμό, για τη φυσική γεωγραφία, για την οικονομική γεωγραφία και την περιφερειακή ανάπτυξη, για τη γεωγραφία της εργασίας και τη δράση των εργαζομένων, για τη χαρτογραφία, για τους κινδύνους, τη διακινδύνευση και τις φυσικές καταστροφές, για το τοπίο και τέλος για τις μεταναστευτικές γεωγραφίες.

Όπως θα διαβάσετε στις σελίδες που ακολουθούν, τα 22 χρόνια κυκλοφορίας έχουν αναδείξει και αρκετά προβλήματα. Αρχίζοντας από τα τεχνικά, δεν έχει επιτευχθεί μια σταθερότητα στις ημερομηνίες/μήνες κυκλοφορίας ενώ οι πιέσεις από άλλες υποχρεώσεις στα τυπογραφεία καθυστερούν τη δική μας έκδοση. Πριν από την πανδημία, οι συχνές επιστημονικές συναντήσεις ήταν καλές αφορμές για τη διακίνηση του περιοδικού. Έπειτα από τρία χρόνια, μόλις φέτος θα ξανακάνουμε «τραπεζάκι» με τις *ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ* στο συνέδριο του Νοεμβρίου.

Στις καταγραφές που ακολουθούν, εντοπίζεται μια σταδιακή υποχώρηση στις επιστημονικές δημοσιεύσεις από τις θεματικές περιοχές της φυσικής γεωγραφίας, της χαρτογραφίας και της οικονομικής γεωγραφίας και περιφερειακής ανάπτυξης

και περιγράφονται πιθανές αιτίες, που θα μας απασχολήσουν ως ΣΕ στο άμεσο μέλλον. Παράλληλα σημειώνουμε την ελάχιστη παρουσία θεωρητικών κειμένων και άλλων με κριτική παρουσίαση εμπειρικών μελετών. Κυριαρχούν οι περιγραφικές προσεγγίσεις και ελάχιστες είναι εκείνες που θέτουν και απαντούν το κρίσιμο ερώτημα «γιατί». Αυτά και άλλα πολλά θα κουβεντιάσουμε στη ΣΕ το επόμενο διάστημα και θα προσπαθήσουμε να τα βελτιώσουμε. Για την ώρα ας κρατήσουμε το αισιόδοξο μήνυμα της συνέχισης μιας εκδοτικής παρουσίας 22 χρόνων και ας ευχηθούμε πολλά ακόμη ενδιαφέροντα τεύχη *ΓΕΩΓΡΑΦΙΩΝ*.

Για το περιοδικό *Γεωγραφίες*

Πόλα Καπόλα, εκδόσεις νήσος

Φέτος οι εκδόσεις *νήσος* συμπληρώνουν 30 χρόνια παρουσίας στον εκδοτικό χώρο στα πεδία των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Η βασική μας στόχευση ήταν ο εμπλουτισμός της ελληνικής βιβλιογραφίας τόσο με πρωτότυπα έργα ελλήνων επιστημόνων όσο και με μεταφράσεις σημαντικών βιβλίων της διεθνούς βιβλιογραφίας. Στο πλαίσιο αυτό φιλοξενήσαμε αυτά τα χρόνια και κάποια επιστημονικά περιοδικά, μιας και τα περιοδικά είναι οι κατεξοχήν χώροι όπου παράγεται η επιστημονική γνώση, εκφράζουν την ενδογενή παραγωγή μιας επιστημονικής κοινότητας και συμβάλλουν καθοριστικά στη συγκρότησή της.

Είναι αξιοσημείωτο ότι από τα περιοδικά που έχουν κυκλοφορήσει από τις εκδόσεις *νήσος* αυτή τη στιγμή παραμένουν ενεργά και με σταθερή κυκλοφορία δύο και το ένα από αυτά είναι οι *Γεωγραφίες*, των οποίων το 40^ο τεύχος έχουμε τη χαρά να γιορτάζουμε φέτος.

Η πραγματικότητα είναι ότι δεν είναι σύνηθες τα επιστημονικά περιοδικά να κρατούν πολλά χρόνια. Τα περισσότερα έχουν ένα σύντομο κύκλο ζωής. Η επιτυχία των περιοδικών που μακροημερεύουν οφείλεται στη δυναμική και την οργάνωση της συντακτικής ομάδας. Οι *Γεωγραφίες* είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα όπου η δουλειά της συντακτικής ομάδας αντικατοπτρίζεται τόσο στην οργάνωση των θεματικών και των περιεχομένων κάθε τεύχους, όσο και στο –ακατόρθωτο για τους περισσότερους που αναλαμβάνουν το δύσκολο έργο της συλλογής κειμένων– να τα παραδίδουν, δηλαδή, στην ώρα τους.

Δεδομένων δε των απαιτήσεων (σε χρόνο και φροντίδα) έκδοσης ενός επιστημονικού περιοδικού, που δεν στηρίζεται σε εξωτερική χρηματοδότηση και οφείλει την ύπαρξή του στο ενδιαφέρον και το μεράκι της συντακτικής του επιτροπής, είναι αξιοθαύμαστη η αντοχή των *Γεωγραφιών* στο χρόνο. Μόνο η είσπραξη ενδιαφέροντος και αναγνώρισης από το κοινό και την επιστημονική κοινότητα μπορούν να εξηγήσουν τη δυναμική ενός εγχειρήματος, που εμφανώς ξεπερνάει τη μικρή ομάδα που συνήθως εμπλέκεται στην έκδοση ενός επιστημονικού περιοδικού.

Το αποτέλεσμα είναι αφενός να έχουμε ένα από τα λίγα περιοδικά που κυκλοφορούν αυτή τη στιγμή στη χώρα που όχι μόνο διαθέτει ένα οριοθετημένο επιστημονικό αντικείμενο, αλλά και παράγει πρωτότυπο υλικό, τροφοδοτεί την

«Γεωγραφίες», ένα προϊόν συνεργασίας

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Όπως τα περισσότερα περιοδικά, έτσι κι ένα που προστέθηκε μόλις προχθές στον περιοδικό Τύπο, οι «Γεωγραφίες», είναι προϊόν παρέας και συνεργασίας φίλων. Ένα προϊόν, που «αντίθετα προς τους νόμους της αγοράς, δεν έρχεται να καλύψει μια υφιστάμενη ζήτηση, αλλά να συμβάλει στη δημιουργία μιας κριτικής επιστημονικής συζήτησης για τα θέματα του χώρου, στην Ελλάδα και διεθνώς», λέει το σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής στο πρώτο τεύχος, υπεύθυνος της οποίας είναι ο Κωστής Χατζημικιάλης. Η ενότητα του χώρου, –του πολεοδομικού, του χωροτακτικού, του γεωλογικού, του τοπογραφικού, του ιστορικού, του αρχιτεκτονικού, του περιβαλλοντικού κ.λπ.– είναι το ζητούμενο για τους συντάκτες του νέου περιοδικού. Στο πρώτο τεύχος τους, λοιπόν, οι «Γεωγραφίες» (που κυκλοφορούν από τις εκδόσεις «Εξάντας»), φιλοξενούν παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών και

διατριβών, επιστημονικά άρθρα και σημειώματα από συναντήσεις επιστημόνων και μια συνέντευξη της καθηγήτριας Γεωγραφίας στο Open University Doreen Massey στην Ντίνα Βαΐου.

Μια συνομιλία για τους τόπους που αλλάζουν διαρκώς, για την έννοια των τόπων χωρίς σύνορα. «... Εξέρετε, οι άνθρωποι συχνά αναζητούν τις “ρίζες” τους σε έναν τόπο –μια αίσθηση ασφαλείας. Και τη θεμελιώνουν στη σταθερότητα και την “κλειστότητα” που υπάρχει σ’ αυτόν τον τόπο. Θέλω να πω ότι δεν υπάρχει ούτε σταθερότητα ούτε “κλειστότητα”. Υπάρχει μόνο ρευστότητα και συσχετισμός. Δεν μπορούμε όμως να μάθουμε να βρισκόμαστε σ’ αυτά την ασφάλειά μας;». Ο τόπος που ζούμε, η γεωγραφία του, η μορφολογία του, η διαμόρφωση του τόπου και του τοπίου στη ζωή μας και την προσωπικότητά μας είναι στοιχεία πολιτισμού. Και αυτά σκοπεύουν να εξετάζουν οι «Γεωγραφίες».

Ο.Σ.

11/11/2022 13.7.01

Γεωγραφία και πολιτισμός

Το νέο περιοδικό «Γεωγραφίες» έρχεται να καλύψει έναν χώρο αγεωγράφητο. Ο προβληματισμός για τη γεωγραφία, όπως σημειώνεται, εμφανίζεται κατακερματισμένος και ενίοτε υπερειδικευμένος, ανάμεσα σε πολεοδόμους, χωροτάκτες, γεωλόγους, τοπογράφους, ιστορικούς, αρχιτέκτονες, περιβαλλοντολόγους, χαρτογράφους κ.ά. Η ενότητα του χώρου έχει χαθεί και ανασυντίθεται τώρα σε μια συλλογική δουλειά που εξασφαλίζει τον απαιτούμενο πλουραλισμό. Εξ ου ο τίτλος «Γεωγραφίες» και όχι Γεωγραφία.

Το εξαμηνιαίο περιοδικό εκδίδεται από τις εκδόσεις Εξάντας και διευθύνεται από επαγγελματική επιτροπή. Η επιτροπή απαρτίζεται από πανεπιστημιακούς του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου. Η συντακτική επιτροπή υποστηρίζεται από 30 εξωτερικούς συμβούλους.

Στο πρώτο τεύχος εξετάζεται ένα άρθρο του Συντάγματος για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις. Το άρθρο συζητήθηκε στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Συντάγματος, η οποία γενικώς δεν προσήλκυσε το ενδιαφέρον του κοινού. Οι προτάσεις αλλαγής του συγκεκριμένου άρθρου ωστόσο προκάλεσαν σημαντικές κινητοποιήσεις 200 οικολογικών οργανώσεων, επιστημονικών φορέων, μεμονωμένων πολιτών και κάποιων δημοσιογράφων που οδήγησαν σε μερική υπαναχώρηση από την πλευρά της κυβέρνησης. Στο τεύχος επιχειρείται κριτική αποτίμηση των εξελίξεων από την Ελένη Πορτάλιου και τον Αντώνη Μανιτάκη. Η ενότητα των επιστημονικών άρθρων περιλαμβάνει κείμενα για τη σχέση γεωγραφίας και πολιτισμού (των E. Soja, G. Paolucci και Θ. Τερκενλή), για τη χαρτογραφία (E. Λιβεράτου) και για την παράκτια γεωμορφολογία και το κλίμα (X. Μαρουκιάν, K. Παυλοπούλου, K. Γάκη-Παπαναστασίου, A. Ζαμάνη). Υπάρχουν ακόμη περιγραφές συνεδρίων και παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών και προγραμμάτων, όπως η «Ανάπλαση περιοχής Γκάζι - Κεραμεικός με εισαγωγή ήπιων μορφών ενέργειας», «Κατευθύνσεις για την αναβάθμιση του αντισεισμικού σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης στην πόλη της Πάτρας: οργανωτικές και πολεοδομικές διαστάσεις» κτλ. Η ύλη κλείνει με βιβλιοκρισίες.

Το Βήμα, 12.8.2001

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ

Από τον Σταμάτη ΜΑΥΡΟΙΔΗ

Η εξαιρετη γεωγραφία της Ηπείρου...

Η γεωγραφία, το γράφειν δηλαδή περί την γην, παρότι ως όρος αντλεί τη γλωσσική του καταγωγή από τα αρχαία μέρη μας, εντούτοις η επιστημονική του εδραίωση στους σύγχρονους καιρούς δεν είχε γίνει της ανατόμικης «προσοχής» που επεφύλαχθη σε άλλες επιστημονικές περιοχές. Παρέμεινε κατά συνέπεια ένας «σχόνος» χώρος, ο οποίος προσπαθούσε να ανταλεί κάθε φορά την πληροφόρησή του από επιστημονικά περιοδικά άλλων συναφών με το αντικείμενο χώρων.

Η ανάγκη να συστηματοποιηθεί αυτή η γνώση και η πληροφόρηση οδήγησε κάποιους επιστήμονες σε μια προσπάθεια να συστηματοποιήσουν τον γεωγραφικό τους ορίζοντα δημιουργώντας το ειδικευμένο στο είδος περιοδικό με το λογότυπο «Γεωγραφίες».

Ειδικευμένο, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν ανοίγεται και στο ευρύτερο κοινό, κοι-

νό που έχει επιστημονικά ενδιαφέροντα εννοείται... Δεν είναι φυσικά περιοδικό ποιητικής ύλης, σημειώνει ο υπεύθυνος της συντακτικής του επιτροπής Κωστής Χατζημυχάλης, τον οποίο συναντήσαμε και του ζητήσαμε να μας οριοθετήσει την ταυτότητα και το «στυλ» των Γεωγραφιών. «Δεν είναι π.χ. σαν το 'Γεώραμα' ή το 'Νάσιοναλ Τζεογκράφικ' (θα μας πει), διότι αυτά αποσπελούν εκλαϊκευμένη και υπεραιλουστευμένη όψη της γεωγραφίας που περιορίζεται στην εικόνα, στην εντυπωσιακή εικόνα. Εμείς δεν κοιτάμε αυτή την εικόνα, κοιτάμε πίσω από αυτή, δηλαδή ρωτάμε το γιατί, δεν περιοριζόμαστε απλώς στο πού», συνεχίζει ο κ. Χατζημυχάλης.

Το περιοδικό, ως απευθυνόμενο στη σκεπτόμενη κοινότητα, περιέχει και σχόλια για τη γεωπολιτικότητα που κάθε φορά ανατίθενται σε δύο άτομα. Θυμίζουμε εκείνα για τον πόλεμο στο Ιράκ, την κατασκευή του Ιολάμ, το

άρθρο 24 για τα δάση, τους οικονομικούς μετανάστες, θέματα δηλαδή της επικαιρότητας.

Το συγκεκριμένο τεύχος είναι το πρώτο που έχει αφιέρωμα σε μια από τις μεγάλες γεωγραφικές ενότητες της Ελλάδος.

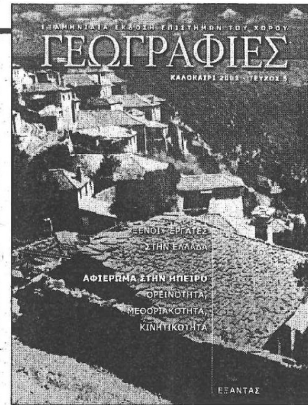
Αναφερόμαστε στο αφιέρωμα του στην Ήπειρο, μια παρεξηγημένη περιοχή της Ελλάδας, που πολλοί τη θεωρούν καθυστερημένη και υπανάπτυκτη, ωστόσο οι άνθρωποι του περιοδικού, μακράν από αυτή την ανάλυση, αναδεικνύουν τις «κρυφές» ιδιαιτερότητές της.

Την επιστημονική επιμέλεια του αφιέρωματος την είχε ο Στάθης Δαμιανιάκος, που δυστυχώς ήταν και η τελευταία εργασία πριν από τον αναπάντεχο θάνατό του.

Ο Σ. Δαμιανιάκος, καθηγητής στη Γαλλία, είναι γνωστός από τις πολύ εμπεριστατωμένες έρευνες που έχει κάνει για τον αγροτικό χώρο και ειδικά για την Ήπειρο, καθώς

και για τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες των ομάδων εκείνων που συνήθως δεν βλέπουμε με «καλό μάτι».

Το συγκεκριμένο αφιέρωμα στην Ήπειρο αποτελεί μια καταπληκτική δουλειά, η οποία αντιμετωπίζει την Ήπειρο μέσα από τις τρεις έννοιες: Ορεινότητα, μεθοριακότητα και κινητικότητα. Μια εντελώς ευρηματική σύλληψη, που δίνει στην κυριολεξία το γεωγραφικό στίγμα της περιοχής. «Θέλαμε (μας λέει ο Κ. Χατζημυχάλης) και εκείνος ήθελε να ξεπεράσει τα στερεότυπα περί καθυστέρησης, υπανάπτυξης, μεψιμοιρίας και την τεχνοκρατική καραμέλα των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης που όλοι την αναμασάμε και απλώνουμε το χέρι... Το αφιέρωμα του Δαμιανιάκου αγγίζει χαρακτηριστικά που περιλαμβάνουν και αναδεικνύουν κυριολεκτικά τη

οποία δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να παρουσιάζουν τις διπλωματικές τους εργασίες ή κάποια έρευνα που έχουν κάνει.

Όλα τα επιστημονικά άρθρα περνάνε από επιστημονική κρίση, από δύο κριτές μάλιστα. Αν υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των κριτών, στέλνονται και σε έναν τρίτο. «Προσπαθούμε, κατά το μέτρο

του δυνατού, να εξασφαλίσουμε την επιστημονική ποιότητα και πληρότητα των άρθρων. Πολλές φορές γινόμαστε κακοί, και αυτό στο μικρό ελληνικό 'χωριό' δημιουργεί πρόβλημα, αλλά τι να κάνουμε...».

Οι «Γεωγραφίες» εκδίδονται από τις εκδόσεις «Εξάντας», καθώς η κ. Κοτζιά δέχτηκε να στηρίξει οικονομικά την έκδοση, πράγμα όχι σύνηθες στο ελληνικό εκδοτικό τοπίο, όταν αναφερόμαστε σε περιοδικά του είδους...

δυναμική του χώρου.

Το ειδικό ενδιαφέρον είναι ότι το περιοδικό έχει άλλες ενότητες, όπως π.χ. τις επιστημονικές αντιπαραθέσεις και ενημερότητες, όπου παρουσιάζονται συνέδρια και εκτίθενται οι αναπλοήσεις μεταξύ των επιχειρημάτων, μια δεύτερη ενημερωτικού χαρακτήρα επίσης είναι οι σύντομες παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών και διατριβών, καθώς και μια ενότητα που την ονομάζουν 'Το Βήμα των φοιτητών', στην

ται η σειρά μελετών για την επικοινωνία και τις πολιτισμικές σπουδές, με τη φιλοδοξία να αυξηθούν, στην ελληνική βιβλιογραφία, τα κείμενα που αφορούν τους συγκεκριμένους τομείς. Το εναρκτήριο βιβλίο θεωρείται κλασικό και συζητά τις τάσεις στη μελέτη των Μέσων και της επικοινωνίας, τεκμηριώνοντας τη θεωρία με παραδείγματα από εμπειρικές έρευνες. Πρόκειται για συλλογή επιστημονικών άρθρων που ενδιαφέρουν τόσο τους φοιτητές και τους ερευνητές όσο και τους δημοσιογράφους και εργαζομένους στα ΜΜΕ. Η πρώτη έκδοση του βιβλίου πραγματοποιήθηκε το 1991 και από τότε έχει επανεκδοθεί δύο φορές. Στην τελευταία έκδοση υπάρχουν προσθήκες άρθρων για τις ραγδαίες εξελίξεις στο χώρο των ΜΜΕ, τόσο από την πλευρά όσων τα διαμορφώνουν όσο και από την πλευρά όσων τα παρακολουθούν.

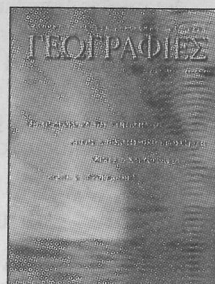
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Γεωγραφίες Εξαμηνιαία έκδοση

εκδ. «Εξάντας»

σελ. 144, δρχ. 3.000

Πανεπιστημιακό του ΕΜΠ, του ΑΠΘ, του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου αποτελούν τη συντακτική ε-

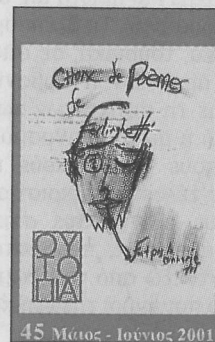

πιτροπή του νέου περιοδικού που μελετά τα θέματα του χώρου στην Ελλάδα και διεθνώς, αναζητώντας παράλληλα την, κατακερματισμένη πλέον, ενότητα του χώρου. Η Γεωγραφία ως επιστήμη του χώρου έχει τα εργαλεία και τις μεθόδους να συνθέσει τις επιμέρους προβληματικές και να μελετήσει τις πολλές Γεωγραφίες, τους πολλούς χώρους γύρω μας και την επίδρασή τους στη συμπεριφορά και στα ήθη. Γεωεπικαιρότητες, συνεντεύξεις, εισηγήσεις σε συνέδρια, επιστημονικά άρθρα και βιβλιοκριτικές αποτελούν την ύλη του τεύχους, για το οποίο συνεργάστηκαν οι: Ελ. Πορτάλιου, Αντ. Μανιτάκης, Ντίνα Βαΐου, Ευ. Λιβιεράτος, Θεανώ Τερκενλή, Edward Soja, Gabriella Paolucci, Χ. Μαρουσιάν, Κ. Παυλόπουλος, Κ. Γάγκη-Παπαναστασίου, Α. Ζαμάνη, Μ. Μυρίδης, Ρ. Λυκογιάννη, Κ. Χατζημιχάλης, Γ. Πατρίκιος, Χρ. Χαλικιάς, Μ. Δανδουλάκη, Ι.

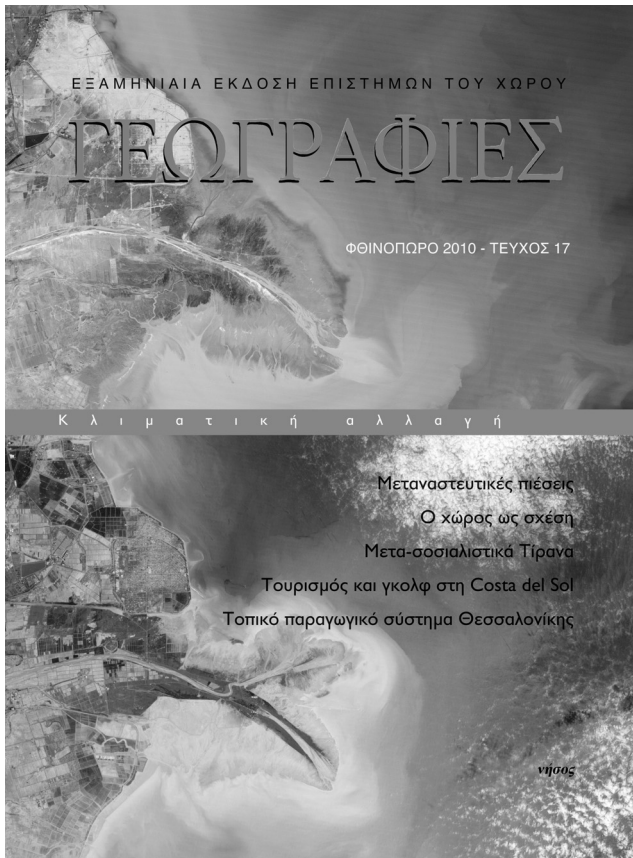
Παρχαρίδης, Κ. Περισσώτης, Π. Χαχαράκη, Χρ. Αγγριαντώνη, Μαν. Παπτινιώτης, Μ. Μαντούβαλου, Αν. Σαρηγιάννη.

Ουτοπία τεύχ. 45, σελ. 182

Παλαιότερο το δεύτερο περιοδικό, δημιουργήθηκε το 1992 και κοντεύει πλέον να συμπληρώσει δέκα χρόνια ζωής. Με αφορμή την πολιτική και κοινωνική επικαιρότητα και με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον και στο όραμα για έναν καλύτερο κόσμο, πραγματεύεται τα θέματά του. Σ' αυτό το τεύχος δημοσιεύε-

ται ένα αφιέρωμα στον Γερμανό καθηγητή W. F. Haug και στις μελέτες του σε κοινωνιολογικά και φιλοσοφικά προβλήματα της εποχής. Η μετανάστευση στην Ελλάδα, οι Τσιγγάνοι στην πρώην Σοβιετική Ένωση, κείμενα για τον

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2012 - ΤΕΥΧΟΣ 20

Αντέξαμε
20 τεύχη!